(Nro. 48.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 24. 1. Marca 1819.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył (*iak iuż donosiliśmy*) Wincentego Ziętkiewicza, Aptekarza Lwowskiego i Kapitana Strzelców mieyskich, zaszczycić nayłaskawiey złotym medalem honorowym. Wysokie Prezydyium Rządow kraiowych dekretem swoim z d. 3. Lutego r. b. poleciło Burmistrzewi tey Stolicy C. K. Radcy Hofmanowi, aby medal ten onemuż wręczył. Z tego powodu zaprosiwszy Burmistrz d. 11. Lutego do ratusznego gmachu cały Magistrat, Wydział Gminy mieyskiey, wszystkich Officerów municypalności tuteyszey i kompanię Strzelców mieyskich, w obecności całego tego Zgromadzenia, przyczem znaydowało się także wielu wyższych C. K. Urzędników i znamienitszych osób z tey Stolicy, oddał Ziętkiewiczowi ów zaszczytny medal z uroczystością, przy następuiącey mówie: (*Obróciwszy się do Magistratu i mieszczan*): „Mości Panowie! O celu i przedmiocie dzisieyszego zgromadzenia, dowiedzieliście się iuż WWPanowie z treści moiego wezwania; usłyszcież teraz osnowę naywyższey uchwały J. C. K. Mci, która udzieloną mi została dekretem prezydyialnym Wysokich C. K. Rządów kraiowych. (Tu odczytano Dekret Prezydyium kraiowego.) Jego Excellencyia, nasz powszechnie ukochany Gubernator podał mi tem pełnem zaszczytu zleceniem pożądaną zręczność, abym przy tey okoliczności w obliczu Magistratu i Obywatelstwa tuteyszego wynurzyć mogł publicznie z rozrzewnieniem uczucie nayżywszego uczestnictwa, które wzbudza we mnie dzisieysze wyszczególnienie tak szacownego i przez czyste cnoty obywatelskie tak godnego Członka poruczoney mi Gminy tey Stolicy; maiąc zwłaszcza to przekonanie, iż w całem obięciu powinności Przełożonego nie ma przyiemnieyszey i bardziey zaspokaiaiącey nad tę, gdy widzi się powołanym do oddania sprawiedliwości uczynkom powszechnie użytecznym, od patryiotyzmu i zamiłowania dobroczynności wspieranym, a połączonym ze znakomitem poświęcaniem się, których wartość sam naymiłościwszy Monarcha nasz nayłaskawiey uznać raczył. (*Tu obrócił się do* Ziętkiewicza *przypinaiąc mu medal*): Przyymiy więc zacny Przyiacielu ten publiczny znak naywyższey łaski i ukontentowania naylepszego Monarchy, iako nagrodę Twoich cnót obywatelskich, od dawna iuż dla Ciebie przeznaczoną; obyś na widok tego zaszczytnego znaku, pamiętał zawsze z wdzięcznem sercem na to, coś winien i nadal Twoim obywatelskim cnotóm i łasce powszechnie uwielbionego Monarchy, którey dowód teraz odbierasz. (*Do Obywateli.*) Także i na was cni Przyiaciele i wysoce szacowni Obywatele tey Stolicy rozciąga się dzisieysze zaszczycenie Obywatela Wincentego Ziętkiewicza, na Was wszystkich, którzy także temi samemi udowodnionemi iuż obywatelskiemi uczuciami przeiętymi iesteście; albowiem sam N. Pan, nasz naymiłościwszy Cesarz i Król (gdy miałem to szczęście, podczas pobytu Jego we Lwowie, przedstawić Mu w dniu 19stym Lipca 1817 Officerow naszey Municypalności) raczył wyrzec następuiące, w sercu moiem nigdy niezatarte słowa: „Dziękuię WPanu, Burmistrzu! „za dobre uczucia, które Mi wynurzasz; wiem „dobrze o tem, że w naytrudnieyszych oko„licznościach czasu, WPan i dobrzy mieszcza„nie Lwowscy pozostaliście Mi wiernymi.“ Wskazuiąc Wam w obecney uroczystey chwili z rozrzewnieniem nayoczywistszy dowód prawdziwey oycowskiey miłości, okazaney iawnie dla wszystkich Obywateli Lwowa, zapewnić Was oraz muszę z moiey strony, nayzacnieysi Przyiaciele! że szczęśliwym się cenię i chlubię się tem, iż stoię na czele Obywatelstwa, które od lat 25 w wielu ważnych epokach, i pod moim osobistym sterem, celowało tak zaszczytnie przez ściśle dopełnianie każdey obywatelskiey powinności, a przeto zjednało sobie nawet naywyższe ukontentowanie Naymiłościwszego Pana. — Niech żyie nayłaskawszy nasz Cesarz i Król!“

)(

Wiadomości zagraniczne.

S. Domingo.

Państwo Króla Henryka i Rzeczpospolita Haitycka obeymuią razem do 300,000 dusz ludności, która pomnaża się coraz wychodcami z Ziednoczonych Stanów Ameryki północney i z wysp Zachodnio-Indyyskich. Każde z oboyga Państw Haitychich ma mieć do 20,000 woyska. — Król Henryk wydał odezwę, w którey oświadczył, że nie miał zamiarów nieprzyiacielskich przeciwko Rzeczpospolitey, że wzywał ią tylko, aby się z nim połączyła, co gdy nie nastąpiło, więc rzeczy na dawney stopie pozostały. — Władca ten nałożył opłatę baryłkową na okręty Angielskie, zawiiaiące do portów tamecznych. — W portach Rzeczpospolitey Haitychiey nakładano na towary Angielskie od roku 1814 tylko 5 procentu opłaty cłowey; teraz to sprzyianie ograniczone zostało, tylko na owe towary Angielskie, które także i w okrętach Angielskich przybywaią, pod każdą zaś inną banderą muszą opłacać 10 procentu. — Niezliczone korsarstwa, których kupcy Baltymorscy dopuszczaią się pod banderą Artigasa, oburzyły nareszcie i Rząd Haitycki, którego eskadra krąży teraz po morzu przeciwko korsarzom. Schwytano iuż iednego korsarza Baltymorskiego, i całą iego osadę w pień wycięto.

Wyspa S. Heleny.

List z wyspy S. Heleny pisany pod dniem 20. Listopada donosi: „Nowe pomieszkanie dla Napolena buduią naprzeciwko teraźnieyszego pomieszkania Jenerała Bertranda. Budynek ten otoczony będzie dziedzińcem, maiącym 60 stop na froncie, i murem kamiennym z żelaznemi palisadami, maiącemi 10 stop wysokości. Wszystkie materyiały muszą rękami wynoszone bydź na górę, co użytych do tego żołnierzy niezmiernie unuża. Od mieniaią ich wprawdzie co trzeci dzień, wszelako panuią między nimi mnogie choroby, co przypisuią wilgotnemu klimatowi. Nie spodziewaią się aby ten budynek skończonym był przed trzema lub czterema laty, luboć Gubernator twierdzi, że tylko 9 do 10 miesięcy czasu potrzebuie na to. Dogląda ón codzień robotników, i bywa często w Longwoodzie, nigdy atoli nie mógł dostąpić rozmowy z Napoleonem, z innemi zaś Francuzami nie gada. Powiadaią, że Bonaparte życzył sobie, aby to pomieszkanie zbudowano na innem mieyscu, nie tam gdzie chce P. Hudson Lowe, i że oświadczył iż mieszkać tam nie będzie. Na ten przypadek postanowić miał Gubernator, nie kazać poprawiać teraźnieyszego pomieszkania Bonapartego, lecz dopuścić nawet i obalenia się iego, ażeby przez to przymusić więznia do obięcia nowego pomieszkania. Nic nie może bydź smutnieyszem nad położenie biedney P. Bertrandowey. Angielskim Officerom zabroniono odwiedzać iey męża; a gdy sama zgłosiła się do rodzin niektórych Officerów, które dotychczas odwiedzała, nie przyięto iey w skutku ponowionego zakazu wszelkiego związku. Kto mówi z Francuzami, musi pod przysięgą powtarzać przedmiot rozmowy, dla tego unikaią ich wszyscy. Hrabia Balmaine i Kapitan Gor Adjutant Kommissarza Francuzkiego, wyiechali z wyspy S. Heleny do Brazylii; nie spodziewaią się, aby powrócili. Inkwizycyia Hiszpańska nie może surowiey czuwać nad wprowadzeniem gazet zagranicznych, i dla tego nie wiedzą tu wcale nic o tem, co się dzieie w Europie.“

Kraie Barbaryyskie.

Według listów z Malty datowanych pod dniem 15. Grudnia grassowała zaraza morowa w Tunecie z ponowioną wściekłością tak dalece, że co dzień po 2 do 300 ludzi zmierało. — W Algierze i w okolicach zachodnich ustała była ta zaraza, lecz grassowała ciągle w Konstantynie, zabieraiąc co dzień 40 do 50 ludzi; i przedarła się do Bony, zkąd łatwo i do Algieru powrócić się może. Niektórzy rachuią, że z powodu tey zarazy ludność Algierska zmnieyszyła się niemal o 60,000 dusz; co wszelako zdaie się bydź przesadnem; atoli rzecz pewna, że w samem mieście 24,000 a na prowincyi do 20,000 ludzi wymarło. Głód będzie niechybnym skutkiem; bez ludzi bowiem nayżyznieysza ziemia uprawianą bydź nie może. — W Tripolis trwa ciągle handel niewolnikami; lecz z drugiey strony pocieszaiącą iest wiadomość, że Dey tameczny przez całe zeszłe lato nie wysyłał korsarzy, i że okazuie się skłonnieyszym do podźwignienia rolnictwa. — Donoszą nawet z Londynu pod dniem 5. Lutego, że Dey Trypolitański przez Ministra swoiego Sidi Jousef Bascia Caramenti Admirałowi Angielskiemu, dowodzącemu na morzu środziemnem wydał list wierzytelny, w którym oświadczył publicznie, że według życzenia Xięcia Rejenta Angielskiego chce ze wszystkiemi Mo

carstwami sprzymierzonemi pokóy zawrzeć, tymczasem wszelkie nieprzyiazności wstrzymać i Poddanym swoim żadnego krążenia przeciwko iakiemukolwiekbądź Narodowi Chrześciiańskiemu nie dopuścić.

Wyspy Jońskie.

Jego Angielsko-Królewska Mość, iako Protektor Ziednoczonych Stanów wysp Jonskich, utworzył dla nich właściwy order, pod nazwiskiem: orderu SS. Michała i Jerzego. Ozdoba ta składa się z gwiazdy maiącey 7 promieni; podobnież iak order legii honorowey; w środku emalii znayduie się na iedney stronie S. Jerzy, na drugiey, S. Michał; Nad gwiazdą unosi się korona Królewska; stążka zaś iest koloru szkarłatowego z brzegami błękitnemi. Dnia 16. Listopa r. z. nastąpiła więc w Korfu uroczysta inwestytura Lorda Kommissarza naczelnego, iako W. Mistrza rzeczonego orderu, a dnia 18go rozdawano uroczyście krzyże wielkie i Kommandorskie. Lord Kommissarz, iako W. Mistrz mianował urzędników tego orderu. — Taż sama uroczystość odprawiła się według pism publicznych dnia 16. Grudnia na wyspie Malcie, gdzie Gubernator wyspy iest W. Mistrzem tegoż orderu.

Wielka Brytaniia.

Xiąże Rejent bawi ciągle w Brygtonie, gdzie łagodne powietrze zdrowiu Jego szczególniey sprzyia. Jego K. Mość dawał wielki obiad dnia 28go Stycznia, na którym znaydowali się Posłowie Francuzki, Hiszpański, Portugalski i Niderlandzki, tudzież Margrabina Hastings, zamyślaiąca puścić się z synem swoim do Indyy wschodnich. — Dnia 29go Stycznia Xiąże Wellington dawał w Apsley-House świetną ucztę dla Arcy-Xięcia Maxymiliiana Austryiacko-Esteńskiego, który iak słychać, ieszcze 2 miesiące w Anglii zabawić myśli.

Na posiedzeniach Parlamentowych, aż do ostatniego Stycznia, nie uradzono nic większey wagi. Oprócz uchwalonego w obu Izbach adressu podziękowania i innych przedmiotów, nadmienionych iuż w numerze 40/20 gazety naszey, nayważnieyszem było oświadczenie ze strony Kanclerza Izby skarbowey, że nie sądzi wprawdzie, aby w roku bieżącym potrzebną była pożyczka, że atoli nie chce wiązać się formalnem przyrzeczeniem. P. Robinson Wice-Prezes Biura handlowego, na naleganie oppozycyi oświadczył, że Ministrowie nie będą wspierać prośb posiadaczy ziemi o większe ograniczenie wprowadzania zboża z zagranicy. — Na posiedzeniu Izby wyższey dnia 25go Stycznia Lord Liverpool zapowiedział wniosek względem mianowania Wydziału do roztrząśnienia Stanu Banku, gdzie dopiero pokaże się, czyli uchwała zawieszaiąca wypłaty bankowe nadal trwać może. Toż samo zapowiedział Kanclerz Izby skarbowey Izbie niższey. Lord Sidmout przełożył Izbie wyższey kopiię rapportu Kommissyi wyznaczoney do roztrząśnienia środków zapobieżenia fałszowaniu banknotów; Izbie zaś niższey Szeryfowie Londyńscy podali prośbę Rady gminney o roztrząśnienie praw karzących. Prośbę tę kazano wydrukować. — Na posiedzeniu dnia 27go Izba wyższa przyięła proiekt do prawa względem poruczenia Xięciu Yorkowi staranności o osobie Króla, a Margrabia Landsdown zapowiedział wniosek względem adressu do Xięcia Rejenta o udzielenie Izbie instrukcyy, danych Ministrom co do powrócenia osad Hollenderskich, szczególniey wyspy Jawy. Izba niższa rosprawiała tylko o Banku, banknotach i uchwale względem zboża. Podano iey także różne prośby i różne wnioski zapowiedziane zostały; Ministrowie zaś proponowali, aby dla słabości Lorda Castlereagha wstrzymać się z rosprawami względem pielęgnowania Osoby Królewskiey i z mianowaniem Wydziału finansowego. — Dnia 28go Xiąże Montrose przyniosł Izbie wyższey odpowiedź Xięcia Rejenta na adres podziękowania, którą wydrukować kazano. — Rachuią, że między 658 Członkami Izby niższey, iest niemal 398 ministeryialnych, 247 oppozycyynych, a 13 wątpliwych. „Zdaie się, (pisze gazeta Londyńska Kuryier), że oppozycyia dotychczas ieszcze nie urządziła się zupełnie P. Brougham milczy; P. Tierney odzywa się, lecz bezskutecznie, P. Lawson iest między mowcami oppozycyynymi tym, który dotychczas wyszczególniał się naywięcey. P. Hunt zabawił Izbę niższą wzbranianiem się od zapłacenia części kosztów wyborów Westminsterskich, mianowicie na wystawienie rusztowania. Tym czasem bohater ten Spafieldzki będzie musiał zapłacić, albo poyśdź do aresztu.“ P. Hunt będąc w Manszestrze, odwiedził z przyiaciołmi swoimi teatr tameczny, gdzie przymuszono go słuchać z odkrytą głową pieśni: „Boże zachoway Króla;“ nadto Officerowie dopuścili się przeciwko niemu gwałtowności, o co kilkunastu z nich zapozwał do Sądu; nie maiąc atoli dowodów, nic nie wskórał, owszem

kazano mu wynieść się z miasta. — Niektórzy wyborcy Westminsterscy dawali dnia 26go Stycznia ucztę dla kandydata swoiego P. Hobhouse, przyczem dla iawnego okazania ducha politycznego wszystkich przytomnych gości, znaną pieśń Marsylską z naygłośnieyszym oklaskiem spiewano. Gazeta Londyńska Kuryier zarzuca tymże Wyborcom oboiętność dla P. Maxwela, która zmosiła go do odstąpienia od starania się na mieysce P. Romilly, gdy tymczasem rywal iego P. Hobhouse niezaniedbuie żadnych środkow do zjednania sobie pospólstwa przez popularność po szynkowniach piwnych i gorzałczanych. — Xięcia Marlborough oskarzono w Izbie niższey o przekupstwo podczas wyboru P. St. Johna. — Robert Christie Bourton Esq. w roku 1812 za długi do więzienia wsadzony, wypuszczonym został, ponieważ mianowano go Członkiem Parlamentowym ze strony miasta Bewerley w Yorkshire. — Według przełożonego Izbie niższey obrachunku wynosi summa wydanych w roku 1818 rewersów skarbowych, na których wykupienie ieszcze funduszu nie wyznaczono, 24,954,300 funt. szterl.; ogólna zaś summa tychże rewersów w roku 1818 w obieg puszczonych, 41,600,000 funt. szt. (416,000,000 ZR.). — Gazeta Londyńska Kuryier umieściła bardzo żywy artykuł przeciwko postępkowi Zjednoczonych Stanów Ameryki północney w straceniu Anglików Armbristera i Arbutnota, wystawiaiąc postępek ten za zgwałcenie prawa Narodów, a twierdząc, że tu idzie o sławę Narodu Angielskiego, oświadczyła nadzieię, że okoliczność ta wytoczy się w Parlamencie. W samey rzeczy, podczas uchwały adressów podziękowania ze strony Izb obu, Lord Landsdown nadmienił o tem, i oświadczył, że słusznie należałoby spodziewać się od Rządu Ziednoczonych Stanów dokładnego obiaśnienia tego szkaradnego postępku. Lord Liverpool odpowiedział, że w należnym czasie zdoła dadź w tey mierze potrzebne obiaśnienia, dla tymczasowego zaś zaspokoienia szanownego Lorda zapewnić może, iż stracenie pomienionych osób nastąpiło bez upoważnienia, bez zezwolenia, a nawet i bez wiedzy Rządu północno-Amerykańskiego. — Poranník Londyński (*Morning-Chronicle*) donosi, że Lord Sidmouth rozkazał oddać Jenerałowi Gourgaudowi papiery, które mu podczas aresztowania zabrano; ponieważ atoli były odpieczętowane, przeto Jenerał Gourgaud niechciał ich przyiąć inaczey, iak w przytomności osoby zwierzchniczey, któraby o stanie ich dała świadectwo. — Slop Lee ruszył nagle z Falmoutu na morze z depeszami; wnoszono, że do wyspy S. Heleny; dokąd 20sty pułk piechoty złożony z 600 ludzi, popłynął z Korku w Irlandyi na okrętach transportowych. — W okolicach Manszestru założono 126 nowych przędziarni. — Znana z tolerancyi gazeta Londyńska Kuryier wzywa wszystkich do iak nayprędszego oświadczenia się przeciwko katolikom Irlandzkim, zwłaszcza że rzecz względem ich wyzwolenia (emancypacyi) wytoczyć się ma na nowo w Parlamencie, a strona ich w Izbach obu znacznie się wzmocniła. — Jenerał Wilson przybył do Londynu z Guiany Hiszpańskiey, gdzie iak wiadomo służył w woysku powstańców, i z powodu planów przeciwko Boliwarowi układanych, wtrącony był do więzienia. Oburzony tym postępkiem wydał odezwę w którey nayczarnieyszemi kolorami odmalował stan i charakter powstańców, oświadczaiąc gotowość do zaciągnienia woyska na rzecz Rządu Hiszpańskiego i do poprowadzenia go przeciwko powstańcom Amerykańskim, ieżeliby mu Hiszpaniia dała na kilka lat przywiley do wolnego handlu z Guianą. Tymczasem rozpuszczenie woyska Angielskiego, które powróciło z Francyi i mnóstwo bezczynnych wyrobników, nadarza ajentom powstańców Amerykańskich tyle ochotników, że w nich przebierać mogą. Jedna z gazet Londyńskich twierdzi, że to wynoszenie się z Kraiu iest dobrodzieystwem dla Anglii, uwolnia ią bowiem od mnóstwa ludzi bez sposobu do życia będących, od których tylko naywiększych nieładów obawiaćby się potrzeba, iakoż w samey rzeczy wzmogły się bardzo zabóystwa i kradzieże.

Daniia.

Bankier Nathanson wyiechał do Londynu celem zaciągnienia pożyczki 400,000 funt. szt. na rzecz Danii. Z summy tey ma utworzonym bydź fundusz pożyczkowy dla posiadaczy dóbr ziemskich, którzy pomimo naylepszey hypoteki pieniędzy dostać nie mogą.

Szwecyia i Norwegiia.

W Szwecyi zniesiono zakaz wprowadzania araku i wina, które za podwóyną opłatą cła pobieranego w r. 1817, na okrętach przeszło 25 łasztów trzymaiących wprowadzać pozwolono. Także i dla Norwegii wyszło tymczasowe prawo względem opłaty cłowey i konsumpcyyney, ułatwiaiące handel wewnętrzny; zniesiono bowiem opłatę, którą od pewnych ziemiopłodów kraiowych opłacono, przewożąc ie w Kraiu z mieysca na mieysce.